

JUSTITSMINISTERIET

Civilafdelingen

Dato: 19. maj 2016
Kontor: Formueretskontoret
Sagsbeh: Louise Hauberg
Wilhelmsen
Sagsnr.: 2016-705-0058
Dok.: 1944091

Notat

om

forældelse af godtgørelses- og erstatningskrav mod offentlige myndigheder i sager om omsorgssvigtede eller misbrugte børn

1. Baggrund

Justitsministeren oplyste i sin mundtlige besvarelse af spørgsmål S 593 fra Karin Nødgaard (DF), at Justitsministeriet ville se nærmere på forældelse i sager mellem børn, der har været udsat for misbrug, og offentlige myndigheder. Justitsministeriet har i den anledning afholdt 2 møder med Børnerådet, Børns Vilkår og Social- og Indenrigsministeriet.

Børns Vilkår driver et projekt om støtte til børn ved erstatningssager, hvor de hjælper misbrugte og omsorgssvigtede børn og unge op til 30 år med at anlægge erstatningssag mod offentlige myndigheder for tilsidesættelse af lovbestemte forpligtelser over for barnet. Projektet er finansieret ved satspuljemidler.

Børns Vilkår har oplyst, at de har modtaget 68 relevante henvendelser fra børn og unge vedrørende mulige erstatningssager mod en offentlig myndighed. Hertil kommer 37 sager, som afventer yderligere oplysninger fra barnet/den unge.

Ud af de 68 sager har 2 unge modtaget udenretlig godtgørelse fra en offentlig myndighed. I 2 af sagerne er der indgivet stævning, og sagerne er berammet til behandling i landsretten i 2016. I 24 sager er Børns Vilkår ved at indhente og gennemgå sagsakter. 16 sager har Børns Vilkår afvist pga. alder. 3 sager har Børns Vilkår afvist pga. manglende beviser for, at den offentlige myndighed kendte til problemerne. 4 sager har Børns Vilkår afvist, da det er vurderingen, at den offentlige myndighed iværksatte en

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

relevant indsats i tide. I 17 sager afventer Børns Vilkår, at den unge vender tilbage.

Børns Vilkår har oplyst, at i de 2 sager, hvor der udenretligt er udbetalt godtgørelse til et misbrugt og omsorgssvigtet barn fra en offentlig myndighed, lød godtgørelserne på henholdsvis 250.000 kr. og 300.000 kr. Børns Vilkår og Børnerådet har oplyst, at de ikke er bekendt med dansk retspraksis, hvor der er udbetalt godtgørelse eller erstatning til et misbrugt eller omsorgssvigtet barn fra en offentlig myndighed.

Børns Vilkår har i den forbindelse oplyst, at i nogle af de sager, som organisationen er bekendt med, har myndigheden påberåbt sig forældelse af erstatningskravet. Børns Vilkår og Børnerådet har endvidere oplyst, at de ikke er bekendt med sager, hvor domstolene har afgjort spørgsmålet om forældelse.

Det er Børns Vilkårs og Børnerådets vurdering, at forældelse kan udgøre en barriere for den omsorgssvigtede eller misbrugte i forbindelse med anlæggelse af en erstatnings sag. For det første er barnet måske først klar til at anlægge sag mod det offentlige som voksen. For det andet er sagerne komplicerede og kan tage lang tid at udrede.

På denne baggrund redegøres for gældende ret for så vidt angår forældelse af omsorgssvigtede eller misbrugte børns erstatnings- og godtgørelseskrav mod offentlige myndigheder for tilsidesættelse af lovbestemte forpligtelser over for barnet, jf. nedenfor under pkt. 2, og for Justitsministeriets overvejelser vedrørende en mulig ændring af forældelsesfristen for så vidt angår disse krav, jf. nedenfor under pkt. 3.

2. Gældende ret

2.1. Forældelse af fordringer

Forældelse af fordringer er reguleret i forældelsesloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1238 af 11. september 2015. Forældelsesloven bygger på betænkning nr. 1460/2005 om revision af forældelseslovgivningen, som er afgivet af Justitsministeriets Forældelsesudvalg efter 4 års arbejde.

Efter forældelseslovens § 1 forældes fordringer på penge eller andre ydelser efter lovens regler, medmindre andet følger af særlige

bestemmelser om forældelse i anden lov. Loven bygger på det almindelige fordringsbegreb og omfatter derfor alle tilfælde, hvor en person har ret til at kræve en ydelse betalt, herunder krav på erstatning og godtgørelse uden for kontrakt fra en offentlig myndighed for tilsidesættelse af lovbestemte forpligtelser.

Et eksempel på særlige bestemmelser om forældelse i anden lovgivning er § 59 i lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet, jf. lovbekendtgørelse nr. 1113 af 7. november 2011. Efter denne bestemmelse skal erstatningskrav efter lovens kapitel 3 være anmeldt til Patientforsikringsforeningen senest 3 år efter, at den erstatningsberettigede har fået eller burde have fået kendskab til skaden. Forældelse af erstatningskravet indtræder dog senest 10 år efter den dag, hvor skaden er forårsaget.

Det fremgår af forarbejderne til forældelsesloven, jf. lovforslag nr. L 165 af 28. februar 2007 om forældelse af fordringer, Folketingstidende 2006-07, tillæg A, L 165 som fremsat, s. 5577 ff., at det generelle formål med forældelsesreglerne er at tilskynde til, at fordringer afvikles eller bringes på det rene inden for rimelig tid. Herudover søger reglerne også at sikre en hensigtsmæssig afvikling af fordringer for at forhindre tvister om meget gamle mellemværender, idet sådanne tvister ofte vil være præget af bevistvivel.

Efter forældelseslovens § 3, stk. 1, er forældelsesfristen for krav på erstatning eller godtgørelse som udgangspunkt tre år (den almindelige forældelsesfrist). Den 3-årige frist er således lovens hovedregel. Hvis der kan peges på et særligt behov for en længere frist, fastsætter lovens §§ 4-14 særlige frister. Eksempelvis fastslår forældelseslovens § 5, stk. 1, nr. 3, at når fordringen er fastslået ved dom, er forældelsesfristen 10 år. Baggrunden for denne regel er, at der ved dommen foreligger et særligt retsgrundlag for kravet.

Baggrunden for hovedreglen i forældelseslovens § 3, stk. 1, er ifølge betænkning 1460/2005 et ønske om at forenkle og gøre reglerne mere overskuelige. Således var det hensigten, at retsstillingen i videre omfang end hidtil skulle være klar i relation til forældelse.

For fordringer på erstatning eller godtgørelse for skade forvoldt uden for kontraktforhold regnes den almindelige forældelsesfrist fra tidspunktet for skadens indtræden, jf. forældelseslovens § 2, stk. 4.

Det følger af de specielle bemærkninger til forældelseslovens § 2, stk. 4, at hvis den skadevoldende handling ikke umiddelbart resulterer i en konstaterbar skade, er det tidspunktet for skadens opståen, som er afgørende. Ifølge bemærkninger til bestemmelsen løber fristen i disse tilfælde fra det tidspunkt, hvor de følger, der kræves erstatning for, har vist sig på en sådan måde, at skadelidte havde mulighed for at rejse et erstatningskrav.

Et eksempel på, at skadelige følger af en myndighedsfejl først opstår senere end den skadegørende handling, er dommen U1983.1000H, hvor Vestre Landsret lagde til grund, at forældelsesfristen for et erstatningskrav mod en kommune som følge af en ugyldig tilladelse til at opføre en benzinstation først begyndte at løbe fra tilladelsen blev erklæret ulovlig af domstolene. Landsretten lagde til grund, at skaden først kunne konstateres på dette tidspunkt.

Endvidere følger det af forældelseslovens § 3, stk. 2, at hvis skadelidte var ubekendt med fordringen eller skyldneren, regnes fristen først fra den dag, hvor skadelidte fik eller burde have fået kendskab hertil. Den 3-årige forældelsesfrist suspenderes således i disse tilfælde.

Ifølge de specielle bemærkninger til forældelseslovens § 3, stk. 2, omfatter bestemmelsen utilregnelig uvidenhed om de faktiske omstændigheder, som begrunder kravet. Derimod omfatter bestemmelsen som udgangspunkt ikke utilregnelig uvidenhed om det retlige grundlag for fordringen (retsvildfarelse). Hvis skadelidte således er ubekendt med de faktiske omstændigheder, der begrunder kravet, suspenderes den almindelige forældelsesfrist, indtil skadelidte fik eller burde have fået kendskab til disse faktiske omstændigheder. Hvornår skadelidte fik eller burde have fået kendskab til de faktiske omstændigheder, der begrunder kravet, vil bero på en bevisvurdering i den konkrete sag.

Der kan indtræde suspension efter forældelseslovens § 3, stk. 2, hvor skadelidte ikke havde kendskab til årsagssammenhængen mellem en skade og senere symptomer. Et eksempel herpå er dommen U2000.2509V om en piskesmældsskade ved et trafikuheld i 1978. Efter trafikuheldet fik skadelidte en række gener, men disse blev ikke henført til trafikuheldet. Først i 1989 fik skadelidte adgang til oplysninger om piskesmældet. Landsretten lagde til grund, at skadelidte ikke på noget tidspunkt i forbindelse med undersøgelser eller behandlinger havde fået oplyst, at

generne muligt kunne henføres til trafikuheldet. Derfor fandtes skadelidte ikke på noget tidspunkt før 1989 ved almindelig agtpågivenhed at burde have indset, at der var en sådan årsagssammenhæng mellem uheldet og generne.

I henhold til forældelseslovens § 3, stk. 3, nr. 1, indtræder forældelsen af krav på erstatning eller godtgørelse i anledning af personskade dog senest 30 år efter den skadevoldende handling. Krav på erstatning for andet end personskade, dvs. tingsskade eller formueskade, forældes senest 10 år efter den skadevoldende handling, jf. forældelseslovens § 3, stk. 3, nr. 2. Endelig forældes andre fordringer, som ikke er omfattet af § 3, stk. 3, nr. 1-3, senest 10 år efter begyndelsestidspunktet i henhold til § 2, jf. forældelseslovens § 3, stk. 3, nr. 4. Disse frister omtales også som de absolutte forældelsesfrister.

De absolutte forældelsesfrister er, jf. de almindelige bemærkninger til forældelsesloven, fastsat ud fra en afvejning af hensynene til skadevolderen på den ene side og skadelidte på den anden side, samt et behov for at skelne mellem forskellige typer af krav.

For personskade gælder således en særlig lang absolut forældelsesfrist på 30 år. Personsikade omfatter enhver form for helbredsforringelse, både fysisk og psykisk, som kan berettigge til erstatning eller godtgørelse. Der kan være tale om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, erstatning for helbredelsesudgifter, erstatning for tab eller forringelse af erhvervsevne, godtgørelse for svie og smerte, godtgørelse for varigt mén og tortgodtgørelse. Ifølge forarbejderne til forældelsesloven er godtgørelseskrav dog kun omfattet af den 30-årige forældelsesfrist, hvis godtgørelseskravet opstår i forbindelse med en personsikade. Andre godtgørelseskrav, f.eks. krav på tortgodtgørelse i anledning af ærekrænkelse, vil være omfattet af den 10-årige absolutte forældelsesfrist i forældelseslovens § 3, stk. 3, nr. 4.

Baggrunden for den absolutte 30-årige forældelsesfrist for personsikade er ifølge forarbejderne til forældelsesloven, at hensynet til skadelidte ved personsikade vejer særligt tungt, at personsikade i en række tilfælde først viser sig mange år efter den skadevoldende handling, og at berettigede erstatningskrav ikke bør forældes, før de er opstået.

Efter forældelseslovens § 13 kan der under en straffesag, hvor tiltalte findes skyldig, selvom den civilretlige forældelsesfrist på 3 år efter

forældelsesloven er udløbet, pålægges tiltalte at betale erstatning eller godtgørelse til den forurettede i anledning af det strafbare forhold. Ifølge de specielle bemærkninger til § 13 angår bestemmelsen alle former for erstatning og godtgørelse.

Kravet kan også gøres gældende efter forældelseslovens § 13 under en særskilt civil sag, der anlægges inden 1 år efter endelig afgørelse i straffesagen, hvor tiltalte er fundet skyldig. Det er efter bestemmelsen ikke en betingelse, at erstatningskravet er gjort gældende under straffesagen.

Ifølge de almindelige bemærkninger til forældelsesloven er baggrunden for bestemmelsen, at det generelt vil kunne virke stødende, hvis der på grund af forældelse ikke kan nedlægges påstand om erstatning eller godtgørelse under en straffesag.

En offentlig myndighed, der ikke har levet op til sin tilsynsforpligtelse, vil ikke kunne forfølges strafferetligt. Forældelseslovens § 13 vil derfor ikke være relevant i denne sammenhæng.

2.2. Retspraksis om godtgørelses- og erstatningskrav mod offentlige myndigheder i sager om omsorgssvigt og misbrugte børn

Som redegjort for under pkt. 1, er Børns Vilkår og Børnerådet ikke bekendt med dansk retspraksis, hvor der er udbetalt godtgørelse eller erstatning til et misbrugt eller omsorgssvigtet barn fra en offentlig myndighed eller med dansk retspraksis, hvor domstolene har afgjort spørgsmålet om forældelse i disse sager.

Domstolsstyrelsen har til brug for justitsministerens besvarelse af spørgsmål nr. 178-180 (Alm. del) fra Folketingets Social- og Indenrigsudvalg, stillet af Peter Kofod Poulsen (DF), oplyst, at styrelsen ikke registrerer, om en civil sag vedrører et erstatningskrav, herunder om kravet udspringer af en kommunes omsorgssvigt. Domstolsstyrelsen har derfor ikke mulighed for at oplyse, hvor mange erstatningskrav vedrørende omsorgssvigt, der er blevet afvist på grund af forældelse.

Social- og Indenrigsministeriet har til brug for besvarelsen oplyst, at ministeriet ikke er i besiddelse af oplysninger om, hvor mange sager, der er anlagt mod kommuner om erstatning i forbindelse med omsorgssvigt og overgreb, herunder hvor mange der er afvist på baggrund af

forældelsesfristen. Social- og Indenrigsministeriet er endvidere ikke bekendt med beløbsgrænser for erstatningen for denne type sager.

Det bemærkes, at den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (EMD) i sagerne *Z and others v. the United Kingdom* og *E and others v. the United Kingdom* har taget stilling til spørgsmålet om, hvorvidt offentlige myndigheder ved tilsidesættelse af deres pligter kan ifalde erstatningsansvar overfor omsorgssvigtede og misbrugte børn. I begge disse sager var der tale om omfattende misrøgt og misbrug af børn, som det offentlige, trods gentagne indberetninger, ikke havde grebet ind over for.

Storbritannien blev i begge sager dømt for krænkelse af Artikel 1 sammenholdt med artikel 3 i den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK), hvorefter de kontraherende stater har en forpligtelse til at sørge for at personer i deres stat ikke udsættes for tortur eller nedværdigende behandling, samt artikel 13 i EMRK, hvorefter enhver, hvis rettigheder og friheder er blevet krænket efter EMRK, skal have adgang til effektive retsmidler. EMD fandt, at der var sket en krænkelse af artikel 13 i EMRK, da der ikke var hjemmel i engelsk ret til i disse sager at påkende spørgsmålet om erstatning for det offentliges tilsidesættelse af deres pligter. Børnene blev i begge sager tilkendt erstatning for deres økonomiske tab samt en godtgørelse for svie og smerte.

Børns Vilkår har oplyst, at i de sager, hvor der er udtaget stævning mod en offentlig myndighed for tilsidesættelse af lovbestemte forpligtelser overfor et barn, er der rejst krav om godtgørelse for krænkelse af EMRK.

2.3. Forældelse i straffesager

Fristerne for, hvornår et strafbart forhold forældes, er fastsat i straffelovens kapitel 11. Fristerne afhænger af, hvor lang en straf, der er hjemlet for de enkelte lovovertrædelser, jf. straffelovens § 93. Det fremgår af forarbejderne til de gældende regler om forældelse i straffeloven, at det er et almindeligt synspunkt, at forældelse af et strafansvar forudsætter forløbet af visse frister, hvis længde afhænger af lovovertrædelsens grovhed, jf. Straffelovrådets Betænkning nr. 433/1966. I sædelighedssager mod børn vil forældelsesfristen være 10 eller 15 år afhængigt af det strafbare forholds karakter.

Forældelsesfristerne efter straffeloven regnes som udgangspunkt fra den dag, da den strafbare virksomhed eller undladelse er ophørt, jf. straffelovens § 94, stk. 1. Den strafferetlige forældelsesfrist i sædelighedssager mod børn regnes dog tidligst fra den dag, hvor forurettede fylder 21 år, jf. straffelovens § 94, stk. 4.

Begyndelsestidspunktet for forældelsesfristen i sædelighedssager mod børn blev i 2013 ændret fra 18 til 21 år, jf. lovforslag nr. L 141 af 6. februar 2013 om ændring af straffeloven, Folketingstidende, tillæg A, L 141 som fremsat, s. 1 ff. Begyndelsestidspunktet blev ændret i lyset af følgende hensyn; barnet er ofte det eneste direkte vidne til det seksuelle misbrug, barnet kan have svært ved at fortælle andre om misbruget, og hvor gerningsmanden er en nærtstående til barnet, kan det være svært for barnet at fortælle om misbruget, før barnet er voksent. Herudover blev begyndelsestidspunktet også ændret for at afspejle, hvornår et barn, der har været udsat for seksuelt misbrug i familien, i praksis typisk vil kunne frigøre sig fra sine forældre.

3. Justitsministeriets overvejelser

3.1. Forældelsesfristens formål

Reglerne om forældelse har til formål at tilskynde til, at fordringer afvikles eller bringes på det rene inden for rimelig tid, og at forhindre tvister om meget gamle mellemværender, idet sådanne tvister ofte vil være præget af bevistvivl. Der er imidlertid særlige forhold, der gør sig gældende i forhold til forældelse i sager mellem børn, der har været udsat for misbrug og omsorgssvigt, og offentlige myndigheder.

Justitsministeriet lægger i den forbindelse vægt på, at en eventuel erstatningssag mod myndighederne ikke opstår, før misbruget eller omsorgssvigtet kommer for en dag, hvilket ofte først vil ske, når barnet er voksent. Barnet vil ofte være det eneste direkte vidne til misbruget eller omsorgssvigtet, og vil typisk ikke fortælle om dette, før det er voksent. Især hvis gerningsmanden er en nærtstående, kan barnet være tilbageholdende med at fortælle om misbruget eller omsorgssvigtet.

Det er Justitsministeriets opfattelse, at disse særlige forhold begrunder en ændring af forældelsesloven. Ministeriet finder, at de særlige hensyn, som gør sig gældende i disse sager, vil kunne varetages ved at ændre forældelsesfristens begyndelsestidspunkt og herudover forlænge

forældelsesfristen eller alternativt skabe mulighed for at rejse et erstatningskrav mod en myndighed i forbindelse med en straffesag mod gerningsmanden.

Justitsministeriet finder således, at der fortsat bør gælde en forældelsesfrist også for omsorgssvigtede eller misbrugte børns erstatnings- og godtgørelseskrav mod offentlige myndigheder for tilsidesættelse af lovbestemte forpligtelser over for barnet. Afskaffelse af forældelsesfristen for denne type sager vil kunne føre til, at sager bliver indledt, selv om beviserne ikke længere er tilgængelige grundet sagens alder. Dette vil indebære en yderligere belastning af offeret. Herudover er det et almindeligt princip i dansk ret, at fordringer, herunder civilretlige erstatnings- og godtgørelseskrav mod myndigheder, forældes, ligesom et strafansvar forældes.

Efter Justitsministeriets opfattelse bør en generel afskaffelse af forældelsesfrister for denne type krav i givet fald overvejes nøje, da en afskaffelse kan rejse spørgsmål om forældelsesfristerne for en lang række andre krav mod offentlige myndigheder. Justitsministeriet finder således ikke, at der ud fra de særlige forhold, som gør sig gældende i disse sager, er grund til generelt at afskaffe forældelsesfristerne i disse sager.

3.2. Forældelsesfristens begyndelsestidspunkt

Som anført ovenfor under pkt. 2.3 regnes den strafferetlige forældelsesfrist i sædelighedssager mod børn tidligst fra den dag, hvor forurettede fylder 21 år.

Justitsministeriet finder, at forældelsesfristen for erstatnings- og godtgørelseskrav mod offentlige myndigheder i sager om omsorgssvigtede eller misbrugte børn tilsvarende tidligst bør løbe fra den dag, hvor personen fylder 21 år. Dette begyndelsestidspunkt bør efter ministeriets opfattelse både gælde for den almindelige forældelsesfrist og for den absolutte forældelsesfrist. Dermed vil begyndelsestidspunktet for den civilretlige forældelsesfrist følge begyndelsestidspunktet for den strafferetlige forældelsesfrist.

Baggrunden for en sådan ændring af forældelsesfristens begyndelsestidspunkt i sager om omsorgssvigtede eller misbrugte børns erstatnings- og godtgørelseskrav mod offentlige myndigheder er de særlige forhold, som gør sig gældende i disse sager. Som nævnt er disse særlige

forhold, at barnet ofte ikke fortæller om misbruget, før det er voksent, og at barnet ofte er det eneste direkte vidne til misbruget eller omsorgssvigtet.

3.3. Forældelsesfristens udløb

Drøftelser med bl.a. Børnerådet og Børns vilkår har vist, at den omsorgssvigtede eller misbrugte person ofte først bliver opmærksom på et evt. erstatnings- eller godtgørelseskrav mod en offentlig myndighed i forbindelse med straffesagen mod gerningsmanden. Derfor kan det virke stødende, hvis der på grund af forældelse ikke efterfølgende kan nedlægges påstand om erstatning eller godtgørelse mod myndigheden for tilsidesættelse af lovbestede forpligtelser.

Justitsministeriet har på den baggrund overvejet to modeller, som vil kunne sikre, at muligheden for at rejse det civilretlige erstatnings- eller godtgørelseskrav mod den offentlige myndighed følger straffelovens forældelsesfrister.

Begge modeller tager udgangspunkt i, at begyndelsestidspunktet ændres, jf. ovenfor under pkt. 3.2, således at forældelsesfristen tidligst begynder at løbe, når offeret fylder 21 år.

3.3.1. Udvidet mulighed for erstatning efter dom mod gerningsmanden

En måde at sikre, at muligheden for at rejse det civilretlige erstatnings- eller godtgørelseskrav mod den offentlige myndighed følger straffelovens forældelsesfrister, kunne være at fastsætte regler om, at i de tilfælde hvor en tiltalt i en straffesag findes skyldig i omsorgssvigt eller misbrug af et barn, kan den omsorgssvigtede eller misbrugte person rejse et erstatnings- og godtgørelseskrav mod offentlige myndigheder, som udspringer af myndighedens tilsidesættelse af lovbestede forpligtelser over for den pågældende, indtil 1 år efter endelig afgørelse i straffesagen.

Dermed vil den omsorgssvigtede eller misbrugte person have mulighed for at rejse et civilretligt erstatnings- og godtgørelseskrav mod en offentlig myndighed også efter udløbet af den almindelige forældelsesfrist for erstatningskravet. En tilsvarende mulighed for at rejse et erstatningskrav mod gerningsmanden efter den almindelige civilretlige forældelsesfrists udløb findes i dag i forældelseslovens § 13, jf. ovenfor under pkt. 2.1.

Den almindelige 3-årige forældelsesfrist for erstatnings- og godtgørelseskrav mod offentlige myndigheder vil i disse sager tidligst begynder at løbe, fra personen fylder 21 år, jf. ovenfor under pkt. 3.2. Således vil den almindelige forældelsesfrist på 3 år løbe, indtil den omsorgssvigtede eller misbrugte fylder 24 år.

Hvis den almindelige forældelsesfrist suspenderes efter forældelseslovens § 3, stk. 2, fordi den omsorgssvigtede eller misbrugte ikke var bekendt med kravet eller skyldneren, løber de absolutte forældelsesfrister fra offeret fylder 21 år. Således vil den 30-årige absolutte forældelsesfrist for krav i forbindelse med en personskade løbe, indtil personen fylder 51 år, og de 10-årige absolutte forældelsesfrister, indtil personen fylder 31 år.

Selvom et erstatningskrav er forældet efter ovenstående regler, vil offeret efter den skitserede ordning alligevel kunne rejse et erstatningskrav mod en offentlig myndighed indtil 1 år efter, at der er faldet dom i en straffesag mod gerningsmanden.

Til illustration kan nævnes et eksempel, hvor en person bliver misbrugt som barn og først som 30-årig fortæller om misbruget. Dette fører til en straffesag. Det strafbare forhold (misbruget) er ikke forældet efter de strafferetlige forældelsesfrister, som i denne type sager er mellem 10-15 år fra offeret fylder 21 år. Gerningsmanden bliver dømt i straffesagen.

Offeret vil efter den skitserede model kunne rejse et erstatningskrav mod en offentlig myndighed indtil 1 år efter afslutningen af straffesagen, selvom erstatningskravet var forældet efter den almindelige forældelsesfrist, da offeret fyldte 24 år.

3.3.2. Forlængelse af den almindelige forældelsesfrist til 15 år

Som anført ovenfor under pkt. 2.3 er den strafferetlige forældelsesfrist i sædelighedssager mod børn 10 år eller 15 år (afhængig af det strafbare forholds karakter), som tidligst regnes fra den dag, hvor barnet fylder 21 år.

En anden måde at sikre, at muligheden for at rejse det civilretlige erstatnings- eller godtgørelseskrav mod den offentlige myndighed som minimum følger straffelovens forældelsesfrister, kunne således være at forlænge den almindelige forældelsesfrist for disse krav fra de nuværende 3 år til 15 år, som først begynder at løber, når offeret fylder 21 år.

En sådan ordning vil indebære, at en almindelig 15-årig forældelsesfrist for erstatnings- og godtgørelseskrav mod offentlige myndigheder i disse sager begynder at løbe, fra personen fylder 21 år, jf. ovenfor under pkt. 3.2. Således vil den almindelige forældelsesfrist på 15 år løbe, indtil den omsorgssvigtede eller misbrugte fylder 36 år.

Hvis den almindelige forældelsesfrist suspenderes efter forældelseslovens § 3, stk. 2, fordi den omsorgssvigtede eller misbrugte ikke var bekendt med kravet eller skyldneren, løber de absolutte forældelsesfrister fra offeret fylder 21 år. Således vil den 30-årige absolutte forældelsesfrist for krav i forbindelse med en personskade løbe, indtil personen fylder 51 år, mens den 10-årige absolutte forældelsesfrist vil være uden betydning, idet den er kortere end den almindelige 15-årige forældelsesfrist.

3.4. Den skitserede ordnings virkningstidspunkt

Justitsministeriet er af den opfattelse, at et ændret begyndelsestidspunkt samt forlængede forældelsesfrister eller alternativt mulighed for at rejse et erstatnings- eller godtgørelseskrav efter udløbet af den 3-årige forældelsesfrist i de sager, hvor en tiltalt i en straffesag findes skyldig, også skal finde anvendelse på krav, der er stiftet før ændringens ikrafttræden, medmindre forældelse efter de hidtil gældende regler er indtrådt før lovens ikrafttræden.

Hvis der allerede er indtrådt forældelse for et krav, vil kravet ikke længere bestå, og dette vil de foreslåede ændringer af forældelsesloven ikke ændre.